

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu
Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: SANTERI NUORTEVA
Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola ym.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Millä tavoin vallankumous on tapahtuva ?

Synkikalistinen utopia.

Kirj. Y. S.

Jokainen joka ihmiskunnalle on uutta tarjonnut, on myös koettanut saada sen havainnollisessa muodossa aikalaisilleen esitettyksi. Rappeutuvain luokkien edustajat katsovat taapäin ihannoiden vanhojen hyvien aikojen tasasta rauhallisuutta olevan murrosajan yleisen epävarmuuden rinnalla. Plato suunnitteli tuhoon tuomitun luokkansa vallan säilyttämistä siten että anarkinen riistäminen vaihdettaisiin järjestelmälliseen. Alkukristityt lupasivat uusille tulokkaille paikan tuhatvuotisen valtakunnan herraspaikoilla, joista käsin sai nauttia katsellen entisten herrain kidutusta. Katoliset utopistit rakensivat riistävän paavin kirkon tilalle osuustoiminnallisen luostarikirkon. Porvarilliset kumouskirjailijat kuvittelivat vapautta toimivain yksilöjen yhteiskunnan ihanuutta kaavoihin kangistuneen, loisaatelin ja virkavallan itsevaltavaltion tilalle. Kaikki he tarkottivat arpapeli-anarkian poistamista ja järjestelmällisen varmuuden luomista. Ja he lupasivat kaikille onnen. Onnen

perustana oli työn kirouksen lopettaminen. More laski 6-tuntisen päivätyön riittävän, sata vuotta sitten oli välttämätön työpäivä lyhentynyt nelituntiseksi ja lienee se siitä pitäen ainakin puolella parantunut.

Työajan lyhennyksen siunausta tuskin paatuneinkaan porvarisriiston kannattaja ilkenee kieltää. Jos se on mahdollinen, niin — — kuka pa sitä vastuitaisi? — Mutta kaikista muista kuvitelmista tulee riittä, meikäläistenkin kesken. Asumeko hotelleissa vaiko perhetaloissa? Syömmekö yhdessä vaiko yksin? Olemmeko yksiavioisia vaiko vaihtelua hakevia? Täysin keskitetty tuotanto vaiko osuuskuntain liitto? Sama palkka vaiko asteikko? Työvelvollisuus vai vapaa nautinto? Kansallisuuserotus vaiko yksikielinen mailmankansalaisuus? Ja niin edelleen — loppumattomiin.

Turhaa on väittää, ettemme tarvitse tulevaisuudenkuvia ja että joku voisi olla sitä kuvittelematta. Mitä vastaan me taistelemme, sitä

emme halua vastaisuudessa olevaksi. Mitä me rakastamme, sen näemme runollisen kirkastettuna tulevaisuusunelmisamme. Varmaa dogmipätevää uuden yhteiskunnan detaljikuvaa emme kuitenkaan voi esittää siksi, että tiedämme tuotanto- ja yhteiskuntakoneistomme olevan niin nopean kehityksen alaisista, että tämänpäiväinen utopiamme jo huomenna on naurettavan lapsellinen. Siksi elävän toiminnan puolue ei sellaiseen ryhdy. Se taistelee tämänpäiväisiä epäkohtia vastaan tämänpäiväisillä aseilla tämänpäiväisten saavutusten puolesta. Samoin käytännöllinen unioliike sekä osuustoiminta.

Mutta yhtä turmiollista kuin olisi tuijottaa ylihuomisiin asioihin tämänpäiväisten kustannuksella, olisi myös rajottua pelkkiin tämänpäiväisiin asioihin. Unelmoidun ylihuomisen ja tämänpäivän taisteluiden välillä on näet huominen päivä — vallankumous. Kun tämänpäiväiset taistelut saavuttavat määrätyn asteen niin — mitä sitten? — Sen järkeileminen ei ole turha. Jos se olisi turha, ei Kautsky olisi kirjottanut "Tie valtaan" eikä "Yhteiskunnallinen kumous" kirjojaan. Ja kun ystävämme syndikalistit tarjoavat kumousohjelmaansa havainnollisessa muodossa, niin on meille mieluista siihen tutustua ja osottaa aukkoja. Käykäämme siihen käsiksi.

Viime vuonna ilmestyi englanninkielisenä käännöksenä ranskalaisen syndikalistien Emile Pataudin ja Emile Pougetin kirja "Syndikalismi ja osuusyhteiskunta".*) Esipuheessa huomauttavat sen te-

kijät, että v. 1902 ranskalainen syndikalistinen ammattiliitto Confédération Générale du Travail (Yleinen Työnlitto) esitti sarjan kysymyksiä, joiden tarkoituksena oli herättää työläisissä ajatuksia ajattelemaan, mitä tehdään voittosan suurlakon jälkeen ja miten taistelujärjestöt muutetaan tuotantojärjestöiksi. Siihen koettavat he nyt antaa valaistusta.

Ensi luvussa selvitetään kuinka "jää murtuu". Rakennustyöläisten pitkä lakko on synnyttänyt jännittyneen tilanteen. Lakkokokouksen jälkeen saa poliisiärsytys aikaan mellakoita, joissa työläisiä surmataan. Jo kauan kärjistynyt vastakohta työnantajain yhä keskittyneiden liittojen ja työväen laajenneiden järjestöjen välillä on kehittänyt laukeamiskohtaan. Poliittinen tasavalta on menettänyt viehätyksensä, kun ei ole kyennyt ketään auttamaan. Sosialisteinakin esiintyneet uudistusmiehet ovat vallassa ollen liittyneet taantumuksellisiin ja riisto yhä jatkunut ja käynyt sietämättömäksi. Hallituksen suositukset eivät työväen tyytymättömyyttä enää vaimenna ja vaihtuivatkin ne pian raakoihin sortotoimiin, kuten äsken mainittu murhaus osottaa. Sen jälkeisenä päivänä ei enää työläisiä tullut täyttää määrää töihin ja Työnlitto julisti solidariteettilakon, joka nopeasti levisi. Pariisi oli kiihkoa täynnä ja varsinkin tekivät antimilitaristiset järjestöt työtään. Kolmantena päivänä seisoivat jo raitiotievaunu- ja maanalaisliike. Rikkaiden asuinseutujen katuja ei puhdistettu. Leipurit leivottuaan viimeiset leivät tekivät uunit käyttökelvottomiksi kuitenkaan niitä pahemmin vikuuttamatta. Muutamia työpaikkoja täytyi pysäyttää mielenosotuksen painolla, väkivaltaisestikin. Muuten vältettiin katumellakoita, niin että

*) Syndikalism and the co-operative commonwealth (How we shall bring about the Revolution). Painettu Oxfordissa. Sain ostaa sen anarkistisesta kirjakoupasta "Mother Earth Publishing Association, 74 West 11th st., New York.

poliisi- ja sotilaspatrullit väsyttivät itseään turhilla marsseilla. Hallitus oli entisten tapausten varottamana varannut kaasu- ja sähkölaitoksia varten sotilaallisen varaväen, mutta työläiset petkuttivat sen syyttämällä illalla tulet, mutta sitten sammuttamalla ne äkkiä ja niin, ettei niitä heti voitukaan saada kuntoon. Pimeys peitti kaupungin. Valon ja voimavirran lakkaaminen lisäsivät hallitusherrain hämmästyä ja sekaannusta. Uhrien hautauspäivänä julistettiin sympatialakko kumoukselliseksi lakoksi.

Hallituksen yritykset saada tärkeimmät työt sotaväellä käyntiin osottautuivat tuloksettomiksi. Rautatieläisten ja sähköttäjien lakko täydensivät suurlakon ja riistivät hallitukselta apukeinoja. Sitäpaitsi täytyi sotaväki hajottaa rauhoittamistoimeen sangen laajalti. Vallanpitäjän yritys vangita työväen luottamushenkilöt onnistui vain osaksi eikä sillä ollut mitään vaikutusta lakon kulkuaan. Union lehti ilmestyi säännöllisesti ja työväki toimi järjestelmällisesti porvarallisten tietojen häiritsemättä.

Suurlakon vaikutus rikkaisiin oli murtava. Palatsit tyhjenivät, herrat kiiruhtivat maakartanoihin, hotellit jäivät autioiksi. Pörsissä vallitsi paniikki, jolloin suureen peliin tottuneet rahamiehet hämmästyttämättä käyttivät tilaisuutta hyväkseen kääriäkseen suunnattomia voittoja. Loisten loisina eläneet pikkuporvarit ruikutivat liikkeitensä tuottamattomuutta. He tarjoutuivat auttamaan hallitusta muodostamalla vapaajoukkoja, mutta hallitus ei uskaltanut ottaa tarjousta vastaan; se olisi osottanut heikkoutta.

Lakkolaisista osa eli jonkun päivän omilla varoillaan ja varastoillaan, toiset turvautuivat uniokkeittoihin. Myös muodostui, ku-

ten suuren vallankumouksen aikoina (1789—93), vapaajoukkoja, jotka puhdistivat ruokakaupat ja varastot sekä jakoivat niiden sisällön työväelle. Ja kun tällaista tapahtui joka taholla, eivät sotilaspatrullit ennättäneet paikalle ajoissa. Jotka jäivät kiini, antautuivat sovinolla vangittaviksi tietäen, että vankilat olivat täydet eikä heitä voitu missään sellaisiin joukoihin säilyttää. Tarkasti vältettiin avointa yhteentörmäystä asetetun vallan välillä. Kyllästyneinä ajojahtiin yhä useammat poliisit puikkivat tiehensä. Sotilaat täyttivät käskyjä haluttomina.

Mutta syntyvään anarkiaan ryhtyivät uniokkeittain järjestystä. Ne kehittivät vielä järjestymättömiä liittymään jäseniksi ja lupasivat jäsenkortilla ruokavaroja, joita alettiin suunnitelmallisesti hankkia. Osuuskunnat ja yhteiskeittiöt tulivat nyt hyvään tarpeeseen ja yhä uusia avattiin. Sairaalapalvelijat eivät olleet menneet lakkoon ja leipurit alkoivat työnsä. Osuusleipomot tyydyttivät leivän tarpeen muutamain pakkoluovutettujen leipätehtaiden avulla. Kumousveteraani Blanquin lausetta, että "Kaksikymmentäneljä tuntia kumouksen puhkeamisen jälkeen täytyy kansan tuntea, että sen kurjuus on vähentynyt", koetettiin toteuttaa. Tahtoen tai tahtomattaan täytyi ravintolanomistajain mukautua aavaamaan liikkeensä unioiden käytettäväksi. Unioiden ja Työn pörsien sekä osuuskuntain yhteistointa alkoi järjestyä.

Parlamentti alkoi käydä neuvotomaksi, mutta armeija oli vielä vallanpitäjien puolella ja ministerit antoivat rauhottavia selityksiä. Lakkolaisetkin tiesivät myös, ettei mikään vallankumous ollut menestynyt, jos armeija oli sitä vastaan, ja niin he panivat suuren painon sotilasten agiteeraamiseen. Se kä-

vikin hyvin päinsä, kun kansa ei ryhtynyt tappeluun, vaan väsytti sotilaat passiivisella vastarinnalla. Nämä eivät päässeet katkeroitumaan lakkolaisia vastaan, mutta rupesivat sensijaan inhoamaan tehtäväänsä. Kun heidän kasarmien tulipalon takia täytyi vielä ryhtyä toivottomaan ja uuvuttavaan sammutustyöhön, olivat he niin kyllästyneet ammattiinsa, että kun he vihdoin joutuivat vastakkain heitä ystävällisesti tervehtivän kansajoukkojen kanssa, joiden joukossa naiset ja lapset olivat näköksällä, kieltäytyivät he ampu-
masta.

Niin pääsi mielenosotusväki tunkeutumaan eduskuunan istuntohuoneeseen. Lamautuneet porvariedustajat eivät kyenneet mitään tekemään. Vasemmiston sosialistit uneksivat entisiä kumouksia ja olivat valmiit julistamaan kommunin, vallankumousohallituksen. Heidän joukostaan kuului huutoja: "Kaupungintalolle!" Mutta mielenosottajat, jotka eivät luottaneet mihinkään poliittiseen hallitukseen, eivät tuollaisesta onnistuneet. Silloin nousi puhumaan moniin tilanteisiin notkeasti mukautunut poliitikko — tarkotetaan Jaures'ta —, sai valtavan äänensä kuuluville ja julisti, että parlamenttaaristen sosialistien on uskallettava tunnustaa tosiasiat. "Me olemme työmme suorittaneet. Olemme syvän vaon kyntäneet ja kylväneet hyvän siemenen, joka on kasvanut ja menestynyt. Nyt on korjuun aika tullut ja jättäkäämme korjuuvalle heidän tehtävänsä. Olkaamme yhtä puolta. Jättäkäämme ammatillisten järjestöjen haltuun asiat. Yhteiskunnan akseli on käännähtänyt. Ei enää täällä, ei Elyseessä, ei Place Beauveaussa, ei edes Kaupungintalolla ole pääpaikka — se on Työn Pörssissä — Grangeaux-Bellesissä. Tehkää tietä työ-

väenluokalle. Astukoon se esille ja ottakoon paikkansa. Palatkaamme me riveihin ilman loukkaantunutta turhamaisuutta, rettelöimättä. Me pääsemme helposti uuden toiminnan alkuun." — Tämän puheen aikana olivat porvariedustajat ja ministerit kadonneet. Parlamenttarismi oli haudattu.

Nopeasti kokoontuivat nyt unionien toimikunnat ja istuivat keskeymättä. Välttääkseen Kommunin suurta erehdystä ottivat ne pankit haltuunsa. Niiden avulla järjestettiin väliaikainen luotto- ja shekkiliike. Ravinnonhankinta vaikiinutettiin ja unionien toimesta alkoivat lehdet ilmestyä — ei enää pimityksen välineinä vaan tositi-
tojen jakajina, valistajina.

Muissa kaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa seurattiin esimerkkiä ja unionien toimikunnat ottivat tuotantolaitokset haltuunsa ryhtyen yhteistoimintaan Parisin unionien kanssa.

Talonpoikien suhteen oltiin ensin epä tietoisia. Ilman niitähän ei mikään vallankumous ollut menestynyt. Ja usein oli ne marssitettu kumouksellisia "tasa-jakajia" vastaan. Nyt olivat olot kuitenkin muuttuneet.

Talonpoikien keskuudessa vallitsi myös syvä tyytymättömyys vallitsevia oloja vastaan. Maalaisten osuusliikkeet olivat jo kauan olleet tekemisissä työväen osuuskuntain kanssa. Maanviljelijät, viinikasvatijat ja puunhakkaajat olivat järjestyneet. Hekin nousivat kumoukseen verenimijöitään, kiinnityspankkeja vastaan. Kaupungista tulleet valistajat, karkulais-sotilaat varsinkin auttoivat yhteisymmärtämystä. Maaseudusta ei näin ollen ollut kumoukselle vaaraa.

Palatkaamme siis Pariisiin. Sielä oli ankara järjestymistyö käynnissä. Varastoja inventteerattiin

ja missä trustiutuminen oli tapahtunut, kuten maitokaupan alalla, kävikin jakokoneiston käyttäminen helposti päinsä. Yleinen elintarpeiden jako järjestettiin unoitteen välityksellä yhteiskunnalliseksi. Rahaa käytettiin vaihdon välineenä, missä se oli tarpeen ja pikku-kauppiaatkin saivat avata kaupansa. Rautatieläisten unio ja sähköttäjäin unio panivat liikenteen käyntiin. Missä lisäjärjestöjä tarvittiin, muodostui niitä tarpeen mukaan ja niiden liitto piti huolta toiminnan yhtenäisyydestä. Nyt järjestettiin myös asuntokysymys — kokolailla anarkistisesti. Puistopalatsit julistettiin vanhain kodeiksi. Ylellisten asuntojen asukkaita, mikäli heitä oli kaupungissa, kehoitettiin valitsemaan huoneensa, liiat otettiin tarvitseville.

Tuotannon suhteen ei oltu neuvottomia. Sosialidemokratisten ja anarkististen oppien valistamina olivat työläiset valmiina toimimaan olojen vaatimalla tavalla. Tehtaita olivat useimmat tyhjinä. Toisiin olivat asetetut omistajat sulkeutuneet, mutta heidän oli pian antauduttava, jouduttuaan eristetyiksi. Tehtaat laskettiin ja arviointiin. Työläiset ryhtyivät niitä käyttämään. Ei ollut mitään kiinteätä kaavaa. Suurtuotannon ohella oli työläisryhmiä ja pieniä ammattilaispajoja. Vaihto tapahtui vapaitten sopimusten perusteella. Entiset loisoliot saivat valita työnsä tai mennä tiehensä.

Pienempäin ammattikongressien rinnalla pidettiin suuria yleiskongresseja. Ensimmäinen sellainen, johon tuli edustajia kaikkialta Ranskasta, oli suuremmoinen uudestisyntymän juhla. Vanhat taistelijat tapasivat toisensa. Entiset riitaveljet ja ryhmäpukarit neuvottelivat rauhallisesti yhteisistä asioista. Eri mieltä voi silti olla, sillä paljon oli järjestettävää. Ensin-

nä otettiin esille kysymys lapsista, sairaista ja vanhuksista. Työvelvollisuusajaksi määrättiin ikävuo-det 18—50 väliaikaisesti. Varovaisuuden vuoksi päätettiin tehdä 8-tuntisia päiviä, ettei vain tulisi puutetta. Siitä oltiin selvillä, ettei mikään ammatti voinut olla muista eristetty. Kulutusoikeus julistettiin kommunistiseksi yleisiin elintarpeisiin nähden, niin että niitä sai hakea union kortilla tarpeen mukaan. Mutta sellaisia esiineitä, mitä voitiin pitää ylellisyytenä, sai vain "kulutuslipulla". Rahaa ei kielletty käyttämästä, koska se ei enää voinut palvella riistoa, vaan voi kylläkin olla tarpeellinen vaihdon välineenä, varsinkin kun vielä löytyi yksilöllistä liikettä, jota ei välitetty väkivaltaisesti lopettaa. Vastaanhankaavia vastaan käytettiin boikottia tai pantiin ne lähemmään, jos kävivät vaarallisiksi. Kongressin jälkeen kävi toimikunta työhönsä järjestellen perusteella.

Vaikean maakysymyksen järjestivät maalaiset siten, että muodostui suurtiloille osuuskuntia niitä hoitamaan. Yksilöllisiä viljelijöitä jäi sentään paljon ja vapautuneina velkarasituksistaan ne myös kohottivat tuotantoa ja laajentivat osuuskuntiaan, mitkä pian johtivat yksilöllisen omistuksen hylkäämiseen ja osuusviljelykseen. Pakko-kuovutuspuuhilla ei säikyetty niitä, jotka omin voimin viljelivät maataan. Heille annettiin aikaa tottua uusiin oloihin. Erikoisesti painostavat kirjan tekijät sitä, että tällaista järjestelyä suuresti helpotti maalaisten vanha ja sammumaton viha valtiota vastaan, joka aina oli heitä kohtaan esiintynyt riistäjänä. Vaikeuksista järjestettiin maalais- ja teollisuustuotteitten jako.

Armeija hajotettiin, useimmat linnotukset tuhottiin ja aseet jaet-

tiin kansalle varalta. Taantumuskin yritti nostaa päätään. Ne omistavat, jotka eivät paenneet maasta, ja poliitikot, jotka vielä jotain toivoivat, kokoontuivat Chalonsin leirikentälle ja saivat sinne kootuksi roskaväestä, onnenonkijoista ja roikaleista armeijan, mutta boikotterattuna kävi sen olo ilkeäksi ja muutamat ilmalaivoista tiputetut pommit ajoivat sen pian hajalle.

Pakkoluovutuskysymys tuotti vaikeuksia, kun toiset tahtoivat omalla työllä luodun omaisuuden omistajille maksaa korvausta. Siihen ei kuitenkaan suostuttu, koska arvioiminen olisi käynyt vaikeaksi ja kun katsottiin uuden asiain tilan etujen heille kyllä korvaavan menetyksensä. Määräsummaan asti saivat sentään rahansäästäjät käyttää hyväkseen säästöjään. Vielä jäljellä olevaa rahaliikettä välitti Syndikaatipankki.

Vapaat ammatit (lääkärit, taiteilijat, tiedemiehet) yleensä helposti taipuivat asiain uuteen järjestykseen, vaikka monet yksilöllisiä etuja menettivätkin. Työn tyydytykseen nähden saamansa hyöty kyllä korvasi tappion. Hyödyttömät ammattilaiset (virka- ja lakimiehet) saivat sovittautua oloihin tai lähteä.

Kasvatuskysymyksen järjestivät opettajat yhdessä oppilaiden ja vanhempien kanssa. Elämän eri tarpeitten mukaan järjestettiin erikoisia ammatti- ja vapaakouluja yleisen kansalaiskasvatuksen lisäksi, jota pidettiin kaikille välttämättömänä.

Tuotannon runsaus pian salli lyhentää työpäivää. Ikävät ja vastenmieliset työt järjestettiin uudelleen panemalla käytäntöön keksinnöt, joita olikin paljon valmiina, vaikka sovelluttamatta.

Ulkomailta uhkasi vaara, kun ei voitu olla diplomaattisissa suhteis-

sa riistäjähallitusten kanssa. Saksaan kokoontuneitten pakolaisporvariin yllätyksestä ryhtyi keisari taantumusta johtamaan. Armeija, jonka pääasiassa varustivat Sakson ja Englannin hallitukset ja johon Venäjä, Pohjoismaat ja Balkani antoivat apuväkeä, marssi Ranskaan. Se sai marssia hävitettyn maan läpi pitkän matkaa ja sille kävi vaikeaksi hankkia muonavaroja; kaivotkin olivat myrkytetty. Uniokeskuskomitea Ranskassa oli pannut keksijät työhön ja uhanut maahan hyökkääjiä julmalla sodankäynnillä, jota uhkusta ei kuitenkaan kaikessa ankaruudessa pantu käytäntöön. Sotailvain ja armeijain räjähdysaineväestöt kuitenkin erikoisella, Lebonin v. 1900 keksimillä säteillä räjäytettiin*) ja kaukaa ohjattavista automaattisista ilmalaivoista lähetetyillä pommeilla ajettiin vihollisarmeija hajalle.

Sen jälkeen saatiin rauhassa järjestää uusi yhteiskunta. Ylellisyyksiä voitiin yhä enemmän tuottaa. Taiteet elpyivät ja voi niitä jokainen harrastaa, ammattilaisiksi saivat siirtyä ne, jotka saivat riittävän kannattajajoukon. Uskonto oli vapaa. Jotkut kyllä tahtoivat hävittää kirkot, mutta säästettiin niistä varsinkin ne, jotka olivat aikansa tyypillisiä taideteoksia. Nainen vapautettiin täydelleen jopa työvelvollisuudestaan, niin että naiset saivat aivan vapaasti ottaa osaa työhön jos ja mikäli halusivat.

Tietysti ihminen pysyi ihmisenä ja paljon jäi sellaista, joka tuotti hankausta ja vaikeuksia, mutta köyhyyden luoma kurjuus oli poissa, kehityksen esteet hävi-

*) Juuri tätä kirjoittaessani saan lehdistä lukea italialaisen insinöörin Giulio Ulivin keksinnöstä, että valon ultrapunaisen säteitten avulla voi saada metallikoteloihinkin suljetut räjähtämään.

tetyt, ihmiskunnan näköalat kirjastuneet.

*

Sellainen on kirjan sisältö, jota Tom Mann esipuheessaan suositaa nimenomaan painostaen, että "täysiveriset kumoukselliset eivät enää luota valtioon, heillä ei ole luottamusta siihen, että valtiokoneistoa voitaisiin kansanvaltaistuttaa ja että sitä työläiset voisivat käyttää saadakseen aikaan yhteiskunnallisen kumouksen tai että valtiota voitaisiin käyttää siihen tarkoitukseen vaikka se "vallattaisiinkin" äänestyksellä. Toisen esipuheen tähän käännökseen on kirjottanut vallankumousveteraani Peter Krapotkin, joka taas huomauttaa tekijäin antaneen liiankin suuren merkityksen keskitykselle ja pelkää heidän liittokomiteansa "lainanneen koko joukon liikoja piirteitä hallituksesta, jonka juuri ovat kumonneet".

Kaksi päävikaa on meikäläiseltä kannalta kirjalla. Ensiksikin on sen läpikäyvänä aatoksena ranskalainen kumousylpeys. He yksin ovat kumoukseen kykenevää kansaa, he ja heitä matkivat latinalaiset maat (Italia, Espanja.), Saksan sosialidemokratiaa ei edes mainita silloin kun Ville-keisari lähettää armeijan Ranskaan eivätkä Englannin uniotkaan esiinny missään. Siinä kirjan toinen päävika, että se on lahkolaishengen tuote, joka ei näe tosioloja, s. o. ei uskalla niitä katsoa silmiin muuta kuin oman opin, syndikalismin, näkövinkkeleissä.

Kaikki on niin aitoranskalaista. Vallankumous tulee jotenkin yllätyksenä. Lakosta syntyy sympatialakko, siitä kumous, jonka kestäessä vasta hapuillaan laajempaa järjestystä. Totta kyllä, että tekijät lähtevät vallankumousta tekemään nykyisen Ranskan työväenliikkeen yhäkin hajanaisilla voimil-

la ja niiden kannalta mahtavat asiat näyttää todella siltä, — varsinkin kun jätetään sosialistit jotenkin lukuun ottamatta. Ranskan eduskuntaryhmä ei kuitenkaan liene niin ranskalaisten kumoustraditsioonien vallassa, vaikka blanquillaistraditsioneja siellä päissä mahtaa kummitellakin, että se kerrotulla tavalla lähtisi kaupungin talolle kommuunin tosihallitusta julistamaan. Eikä sille varmaankaan suurlakko eikä vallankumous noin yllättävänä tule, vaan onpa siinä tapahtuva neuvotteluja unioiden ja ryhmien kesken yhtenäisestä menettelystä parlamentissa ja sen ulkopuolella.

Allekirjoittanut on kylläkin sitä mieltä, että sosialistisen tai yleensä periaatteellisen kumouksellisen hengen voittaessa alaa unioissa ja — tärkeämpi seikka — niiden keskittyessä todella voimakkaaksi ja yhtenäiseksi taloudelliseksi järjestöksi, niille tulee työväen joukko-likkeitten pääpaino siirtymään. Niillähän on työväen ainoa todella oma voimakaino, kiinteä järjestö, hallussaan ja vain niiden järjestämänä voi suurlakko tulla siksi tehoisaksi yhteiskunnallisen kumouksen välineeksi, joksi se nyt joka tapauksessa on tuleva. Siitä minä en ymmärrä edes voivan olla riitaa.

Olen myös Säkenissä ja muualakin esittänyt käsityksen, että sosialistista yhteiskuntaa rakennettaessa ei porvarillinen valtiokoneisto ole tuleva sen pohjaksi, vaan pikemmin teollisuuksittain muodostunut uniojärjestö, koska kunkin alan työväen avulla ja vain niiden kautta voidaan tuotantoa pitää käynnissä. Mutta se on lii- huominen asia eikä siitä siis tarvitse tehdä uskonkappaleriitaa.

Mutta huominen asia on sen sijaan valtion merkitys itse kumouksessa ja siinä meillä on kaikkein

enemmän erimielisyyttä syndikalistien kanssa.

He näkevät valtiossa pelkän riistokoneiston. Varsinkin huomattavaksi tämä tulee heidän puheessaan talonpojista ja niiden valtiiovihasta. Talonpoika ja pikkuporvari näkevät niin, sillä valtiokeskityksen s. o. kapitalistisen kehityksen kautta he ovat aina vain menettäneet, saaneet tappion tappion jälkeen. Anarkistinen oppi vapaitten yksilöllisten työläisten ja talonpoikain osuuskunnista, joiden vapaa liitto on astuva valtion tilalle, on syntynyt pikkuporvaripiireissä (Proudhon) ja viihtyy se talonpoikaismaiden (Venäjän, Italian, Ranskan) ja pientuotannollisten ammattilaisten intelligenssin keskuudessa (Krapotkin, anarkosyndikalistit).

Syndikalismi on tämän opin heijastusta puolyksilöllisissä ja ryhmäkuntaisissa ammattilaisivoissa (ja niiden intelligenssissä). Sekään ei näe, että kapitalistinen valtio on erottamaton kapitalistismista itsestään, ja että sillä on sama ominaisuus kuin kapitalismillakin, sillä on riistävän ja sortavan puolensa ohella rakentava, järjestävä puolensa. Kapitalistinen virka- ja lainsäädäntökoneisto on kapitalismin taloudellisen vaikutuksen ohella ollut tehokkaana tekijänä luomassa valtavaa mailmanliikennettä, (rautatiet, teollisuuden valtioavut, lainsäädäntö), tuhoamassa nurkkakuntalaisuutta — siitä talonpoikain ja poroporvarien vihat — ja on jokapäiväinen valtiokehitys elävänä todistuksena tästä järjestävästä merkityksestä: eri valtioiden lakeja yhdenmukaistetaan kehityksen vaatimalla tavalla, suuria liikelaitoksia laitetaan, kuten Panama, tieteellisiä retkikuntia varustetaan, kaikki kylläkin riistämistarkoituksessa, mutta auttamattomasti samalla palvelen positiiv-

vista kehitystä. Mainittakoon vielä valtion koulu, jota anarkistit verisesti vihaavat, mutta joka huolimatta siitä, mitä sillä tarkotetaan, pakostakin palvelee yleistä valitusta. Vaikkakin työväenluokka on saanut nahassaan tuntea niin kapitalismin kuin sen valtionkin hirviävän ruoskan iskut, ymmärtää sen tiede, sosialistinen oppi, että sellainen on ollut yhteiskunnallisen kehityksen kiertämätön tie. Ja se ymmärtää myös, että työväenluokan osanotto poliittiseen toimintaan ei ole ollut mikään "erehdys", "petkutus" tai muu sellainen "sattuma", joka olisi voinut toisin olla. Ei, sen menettelytavan on elämä itse sanellut työväelle ja onkin työväenluokka eri maissa eri tavalla vaikuttanut kapitalistiseen valtiokoneistoon, niin että sen jäljet tuntuvat. Työväenlainsäädäntöön on kapitalistinen valtio kyllä itesesilytys- s. o. kapitalismin säilytystarkoituksella ryhtynyt, mutta työväenluokan pakotuksesta on tämä lainsäädäntö tullut ja on tulemassa sellaiseksi, ettei sen merkitystä voi vähäksi arvioida. Kaiken tämän takia on työväenluokka kaikissa maissa oppinut pitämään mitä tärkeimpänä tehtävänään heikentää valtion esiintymistä kapitalismin hyväksi ja kiristää siltä s. o. sen kautta yhtyneeltä kapitalistiluokalta etuja itselleen. Ja tämän toimintansa huippuna pyrkii työväki valtaamaan valtiiovallan s. o. täydelleen estämään hallituksen ja lainlaadintakoneiston käyttämisen kapitalismin hyväksi. Samalla merkitsee se sitä, että kaikki kapitalistisen valtion luomat positiiviset laitokset, lait ja virastot sovelletaan palvelemaan työväenluokan asiaa, ja että siihen tarkotukseen sopimattomat näistä laitoksista lakkautetaan tai lakkaavat. Tämä ei kuitenkaan voi tapahtua muuten

kuin että kapitalismi itsekkin samalla kukistuu, jota tapausta me nimitämme vallankumoukseksi ja liittyy siihen epäilemättä äkillinen poliittinen teko, vallankumous ahtaammassa merkityksessä.

Tämä edellyttää luokkatietoista poliittista toimintaa työväen puolelta käyden se toiminta yhä kiihkeämmäksi. Meidän kesken voidaan väitellä sellaisista seikoista, mikä merkitys milläkin tämän toiminnan eri seikalla saattaa olla. Niinpä on nykyisin yhä enemmän leviämässä käsitys, että parlamentti ei nykyisin ole työväen tärkein keskuspaikka, vaikka sillä kapitalistisen keskittyvän valtion tärkeänä laitoksena on työväellekin tärkeä merkityksensä. N. k. suoran eli työväen välittömän omavaraisen toiminnan merkityksen kasvaminen — johon saboteesin sekottaminen ei ole välttämätön, vaikka se onkin syndikalistien aiheuttamana siihen luettu — on kieltämätön totuus, samoin kuin suurlakonkin välttämättömyyden selviämisen.

Että syndikalistit esittävät samantapaisia ajatuksia kuin sosialistitkin; unionien tärkeä merkitys kumouksellisinakin tekijöinä, revisionistisen parlamenttarismin liioittelun ja ministerisocialismin arvostelu y. m. s., johtuu se vain siitä, etteivät heidän voi tosiasioita kieltää, vaikka niitä katselevatkin värillisen lasin läpi. Krapotkin on aivan oikeassa selittäessään, että syndikalistien täytyy keskustoimikunnalleen antaa koko joukon keskitysluontoisia tehtäviä. Mutta hän on väärässä samoin kuin ne sosialistitkin, jotka sanovat, että ne tehtävät ovat samoja kuin kapitalistisen pakkovaltion hallituksen. Niinkauan kuin vallankumousohallitus on taisteleva vanhoja taantumusvaltoja vastaan, täytyy sen käyttää jopa diktatuu-

riakin, olkoon sillä mikä nimi tahansa, mutta rakentava työväen yhteiskunnan toiminta tapahtuu tämän luokan oman rakentavan ja itsehallinnollisen toiminnan kautta eikä sen komiteoilla ole holhouhallituksen merkitystä.

Kaikista utopisin on tekijäin luulottelu, että hajalliset pikkutuottajat voidaan järjestää ilman valtion apua. Allekirjoittaneen mielestä on päinvastoin. Täysin kehittyneen ja keskittyneen trustituotannon voi työväki helpommin ottaa haltuunsa, valtion välityksellä tai ilman, siinä kun on valmis koneisto. Ja voidaankin kyllä varsinkin pankkien ja osuuskuntain välityksellä keskittää pikkutuottajatin kokonaisen suuren järjestelmän osiksi, mutta muuten tuntuu kirjavan pikkuväen asiain järjestely ilman lakeja ja poliittista virkakoneistoa kovin vaikealta tehtävältä, ja mikäli siis on sellaista taloutta vallankumouksen sattuessa, mikäli on turvaututtava poliittisten järjestöjen apuun. Suomen suurlakko on kuvaava esimerkki. Maamme alhaisen taloudellisen tilan takia tuli poliittinen toiminta kumousliikkeen, s. o. kansanvaltaan pyrkimyksen, talonpoikain (torpparien) vapautuksen ja muiden usuaikaisen yhteiskunnan alkureformien yhteiseksi yhdyssiiteksi ja sosialistinen puolue sangen kirjavan etujen kokonaisuuden tulkiksi. Mutta vasta taloudellisesti järjestynyt teollisuustyöväestö voi toisen samallaisen yllätystapauksen saavutukset vakinaisiksi voitoiksi taata. Syndikalistien kuvitelmat juuri talonpoikiin ja pikkutuottajiin nähden ovat siis allekirjoittaneen mielestä kaikkein epätoimellissimmat ja juuri niissä kohdin he tulevat kaikkein lähimmäksi anarkismia. Avosilmäinen suhtautuminen keskittyneeseen tuotantoon tuo heidät taas likelle sosia-

lismia. Samoin kuuluu nykyisin syndikalistien s. o. Ranskan työläisten sangen suuren osan keskuudessa vähenevän vastenmielisyys poliittista toimintaa kohtaan. "Radikaalisosialismi" ja "ministerisosialismi" kun ovat henkitorissaan tai esiintyvät selvästi porvarillisiin ja luokkatietoinen marxilainen sosialismi tekee niiden kanssa pesäcron, näkevät myös Ranskan työläiset, ettei politiikan itsessään tarvitse olla petkutusta eli toisin sanoen: politiikka on sellaista kuin on se luokka joka sitä harjoittaa. Jos jokin työläisryhmä on hapui-

levaa taloudellisessa toiminnassaankin, (syndikalismi unioliikkenä), on se sitä myös politiikassa (syndikalismi antipoliittisena). Kun se teollisen kehityksen mukana tulee selväpaiseksi yhdellä, tulee se siksi toisellakin alalla ja käyttää kaikkia keinoja työväenluokan vapauttaakseen. — Syndikalistinen kumouskuvaus siis jättää aukkoja, joita sosialisti vain voi täydentää, se osoittaa hapuilua, jckä on sen kypsymättömyyden todistus. Mutta mielenkiintoista ja ajatuksia herättävää siihen tutustuminen silti on.

Miten porvaristo kuvittelee yhteiskunnallista vallankumousta.